

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จังหวัดเชียงใหม่ถือได้ว่าเป็นเมือง แห่งการ ท่องเที่ยวที่สำคัญของประเทศ แห่งหนึ่ง รายได้หลักของประชากรส่วนใหญ่จึงมาจากธุรกิจการท่องเที่ยว ซึ่งจังหวัดเชียงใหม่จัดได้ว่าเป็นจังหวัดที่มีการจ้างงานแรงงานมากที่สุดแห่งหนึ่งในประเทศ แต่ในปัจจุบันแรงงานได้กลายเป็นปัญหาสำคัญประการหนึ่งของ จังหวัดเชียงใหม่ เนื่องจากปัญหาแรงงาน ในระดับล่างเริ่มขาดแคลน จากจำนวนแรงงานที่ไม่เพียงพอกับความต้องการ ส่งผลทำให้ผู้ประกอบการหลายรายหันมาใช้แรงงานต่างด้าวมากขึ้นจาก เพื่อทดแทนแรงงานที่ขาดแคลนและส่วนหนึ่งมาจากบางอาชีพเป็นอาชีพที่แรงงานไทยปฏิเสธไม่เพราะเป็นงานประเภท 3 ส. หรือ 3 D คือ งานเสี่ยงอันตรายสูง (dangerous) งานยากลำบาก (difficult) งานสกปรก (dirty) และค่าจ้างแรงงานไทยที่สูงขึ้นเรื่อยๆ ทำให้ต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้น ในขณะที่ค่าจ้างแรงงานต่างด้าวถูกกว่า อีกทั้งยังไม่ต้องรับภาระในด้านสวัสดิการต่างๆ ตลอดจนแรงงานต่างด้าวมีความขยัน อดทน ไม่เกียจคร้าน ไม่เปลี่ยนงานบ่อย จึงทำให้ความจำเป็นในการใช้แรงงานต่างด้าวมียุติ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกจ้างงานแรงงานต่างด้าวในธุรกิจโรงแรม ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นกรณีศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาดังนี้ เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกจ้างงานแรงงานต่างด้าว ศึกษาถึงปัญหาอุปสรรคของผู้ประกอบการต่อการเลือกจ้างงานแรงงานต่างด้าว และเพื่อนำเสนอแนวทางและนโยบายที่รัฐบาลใช้ในการสนับสนุน การจ้างงานแรงงานต่างด้าว ในธุรกิจภาคเอกชน โดยอาศัยกรอบแนวคิดทางการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกจ้างงานแรงงานต่างด้าว ดังนี้ ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านคุณลักษณะของแรงงาน ปัจจัยด้านกฎหมายและนโยบาย และปัญหาและอุปสรรคในการเลือกจ้างงานแรงงานต่างด้าว โดยศึกษาจากประชากร กลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ ผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมจำนวน 94 แห่ง และผู้ประกอบการธุรกิจเอสเอ็มอี จำนวน 62 แห่งในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่แบบสอบถาม (questionnaire) โดยคำถามมีลักษณะแบบปลายปิด (close-ended question) และแบบปลายเปิด (open-ended question) แล้วนำผลที่ได้ไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์สถิติเพื่อการวิจัยทางเศรษฐศาสตร์ (SPSS) ซึ่งสถิติที่ใช้ประกอบด้วย การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percent)

จากการศึกษาพบว่าผู้ประกอบการธุรกิจ โรงแรมและเกสต์เฮ้าท์ในเขตอำเภอเมือง จังหวัด เชียงใหม่ ได้ให้ความสำคัญกับการจ้างงานแรงงานต่างด้าว โดยเฉพาะจะพบมากในกิจการเกสต์ เฮ้าท์ โรงแรมขนาดเล็ก ไปจนถึงโรงแรมขนาดกลาง โดยส่วนใหญ่ มีความเห็น ต่อการจ้างงาน แรงงานต่างด้าวนั้นจะขึ้นอยู่กับปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ โดยจะขึ้นอยู่กับภาวะเศรษฐกิจของประเทศ เมื่อใดเศรษฐกิจของประเทศเจอกับภาวะปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำทำให้ธุรกิจบริการในภาคเอกชน ต่างๆได้รับผลกระทบ โดยเฉพาะกิจการที่มีขนาดเล็ก ไปจนถึงกิจการที่มีขนาดกลาง รวมถึงกิจการ ที่เริ่มก่อตั้ง จะได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจโดยตรง จากเหตุผลดังกล่าวส่งผลทำ ให้ผู้ประกอบการบางรายต้องการจะลดต้นทุน ลงโดยหันมาจ้างแรงงานต่างด้าว เพื่อทดแทนแรงงาน ไทยด้วยอัตราค่าแรงที่ต่ำกว่าค่าแรงขั้นต่ำ และจากภาวะความไม่แน่นอนของเศรษฐกิจในประเทศ ทำให้กิจการบางแห่งเลือกที่จะจ้างแรงงานต่างด้าวมากขึ้น โดยให้เหตุผลที่ว่า การจ้างงานแรงงาน ต่างด้าวนั้นมีความยืดหยุ่นต่อการจ้างงานมากกว่าการจ้างแรงงานไทยเนื่องจากในปัจจุบันแรงงาน ต่างด้าวยังไม่มีกฎหมายคุ้มครองแรงงานเหมือนแรงงานไทย นายจ้างมีสิทธิ์ที่จะจ้างหรือเลิกจ้าง แรงงานต่างด้าวเมื่อใดก็ได้โดยไม่ต้องจ่ายเงินชดเชยให้เหมือนแรงงานไทย และสามารถจ้างงานได้ ตาม ปริมาณลูกค้าที่มาใช้บริการตามช่วงเวลาที่แตกต่างกันตามฤดูกาลหรือตามเทศกาลต่างๆ เนื่องจากธุรกิจ โรงแรมผลการดำเนินงานและผลประกอบการจะขึ้นอยู่กับปริมาณนักท่องเที่ยวที่เข้า มาในจังหวัดเชียงใหม่ ดังนั้นการเลือกจ้างงานแรงงานต่างด้าวจะสามารถจ้างงานตาม ปริมาณ นักท่องเที่ยว ที่เข้ามาใช้บริการ ได้ เพื่อช่วยแบ่งเบาภาระและเสริมสร้างศักยภาพในทุกๆด้านของ กิจการ

ปัจจัยทางด้านคุณลักษณะของแรงงานต่างด้าวด้วย เนื่องจากแรงงานต่างด้าว ไม่เลือกงาน สามารถทำงานที่แรงงานไทยไม่ทำ ซึ่งงานประเภทนี้แรงงานต่างด้าวสามารถยอมรับได้ และ คุณลักษณะที่ดีของแรงงานต่างด้าวคือมี ความนอบน้อมและปกครองง่าย ไม่มีการเรียกร้องค่าแรง และสวัสดิการต่างๆ มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย ไม่เกียจงาน สามารถทำงานได้โดย ไม่มีกำหนดเวลาหรือวันหยุด ส่วนใหญ่แรงงานต่างด้าวจะได้ทำงาน โดยเฉพาะงานที่มีลักษณะเสี่ยง (Dangerous) หนัก (Difficult) และสกปรก (Dirty) ซึ่งมักจะเป็นงานที่ไม่ต้องใช้ทักษะในการทำงาน มากนักจึงไม่ต้องมีการเรียนรู้งานและสอนงานทำให้ช่วยประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายส่วนนี้ลงไปได้

ปัจจัยด้านแรงงานและนโยบาย ก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีสำคัญต่อการเลือกจ้างงานแรงงาน ต่างด้าว โดยเฉพาะการควบคุมการจ้างงานแรงงานต่างด้าวให้อยู่ภายใต้กฎหมายที่กำหนด เนื่องจาก ปัจจุบันกฎหมายที่เกี่ยวกับการจ้างงานแรงงานต่างด้าวนั้นยังไม่เคร่งครัด และชัดเจน เปลี่ยนแปลง อยู่ตลอดเวลา ส่งผลต่อสถานประกอบการที่ ต้องจ้างแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในกิจการ จะต้อง คอยติดตามจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายการขึ้นทะเบียนและการต่อใบอนุญาตบ่อยครั้ง เพื่อที่จะ

ควบคุมให้ถูกต้องตามกฎหมายที่กำหนดไว้ ระเบียบขั้นตอนในการติดต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญอีกปัจจัยหนึ่งเนื่องจากในปัจจุบันระเบียบและขั้นตอนในการขึ้นทะเบียนแรงงานหรือการติดต่อกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องค่อนข้างที่จะมีความยุ่งยาก และยังไม่ได้รับความสะดวกเท่าที่ควร บทลงโทษสำหรับผู้ประกอบการ ที่จ้างงานแรงงานต่างด้าวแบบผิดกฎหมาย ในปัจจุบันยังถือว่ายังไม่มีความชัดเจนและ มีความเข้มงวดเท่าที่ควร ทำให้เป็นช่องทางสำหรับผู้ประกอบการบางคนที่ต้องการจะหลบเลี่ยงและยังเป็นช่องทางที่จะกระทำผิดกฎหมาย อัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาตทำงานของแรงงานต่างด้าวผู้ประกอบการส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่ามีค่าใช้จ่ายในกระบวนการจ้างงานสูงถึง 6,500 -8,000 บาท ในขณะที่แรงงานต่างชาติเหล่านี้ เป็นแรงงานในระดับล่าง มีค่าแรงน้อย ค่าใช้จ่ายที่เสียไปทั้งสิ้น ล้วนอยู่ในกระบวนการที่มีการแสวงหากำไร มีราคาสูงเกินความจำเป็นค่าหากมีการจัดระบบที่ดีโดยภาครัฐ ก็จะให้เกิดความเป็นธรรมแก่ทั้งนายจ้างและทั้งแรงงานทุกคน ก่อให้เกิดระบบการจัดการแรงงานที่ดี มีการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ปัญหาที่พบจากการ ตัดสินใจ เลือกจ้างงานแรงงานต่างด้าว จะเห็นได้ว่า ภาษาและการสื่อสารถือเป็นปัญหาที่มีความสำคัญเป็นลำดับต้นๆ เนื่องจากแรงงานต่างด้าวบางคนไม่สามารถฟังและพูดภาษาไทย ได้ซึ่งถือได้ว่าเป็นอุปสรรคต่อการสอนและสั่งงาน ข้อบังคับทางด้านกฎหมาย กฎระเบียบและข้อมูลที่ได้รับ เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงและคลาดเคลื่อนตลอดเวลาจึงทำให้เป็นการยากต่อการยึดปฏิบัติและยากต่อการแจ้งให้พนักงานทราบข้อมูลได้อย่างทั่วถึง การจ้างแรงงานต่างด้าวถือว่ามีความเสี่ยงเนื่องจากที่ ไม่มีบุคคลอ้างอิงและรับรองการทำงาน สถานประกอบการบางแห่งต้องเสียค่าใช้จ่ายในการ จัดหาที่อยู่ให้ มีการเข้าออกงานค่อนข้างสูงเนื่องจาก แรงงานต่างด้าวนิยมเปลี่ยนตัวนายจ้าง ส่งผลให้เป็นการยากต่อการควบคุมและตรวจสอบ และเกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมา ปัญหาด้านอาชญากรรมและปัญหาเรื่องการลักขโมยถือได้ว่าเป็นปัญหาทางด้านสังคม ถึงแม้ปัญหานี้จะทำให้นายจ้างหลายคนรู้สึกกลัวและไม่ต้องการจ้างแรงงานต่างด้าวได้บ้าง แต่ก็ไม่ทั้งหมด

ข้อเสนอแนะ

จากปัญหาที่ผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่พบจากการจ้างงานแรงงานต่างด้าว คือ ความชัดเจนเกี่ยวกับนโยบายการจ้างงานแรงงานต่างด้าวและระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการจ้างงาน แรงงานต่างด้าวควรกำหนดนโยบายให้ชัดเจน ไม่เปลี่ยนแปลงบ่อย ให้ยกเลิกระบบการพิสูจน์สัญชาติ เนื่องจากเพิ่มภาระแก่ผู้ประกอบการและลูกจ้าง โดยให้มีการรายงานตัว จัดทำบัตร และจัดเก็บค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายจากลูกจ้างโดยตรงรวมทั้งจัดเก็บภาษีเงินได้เพื่อนำภาษีมาพัฒนาท้องถิ่น ควรมีการขยายระยะเวลา ในการนำแรงงานต่างด้าวไปยื่นขอรับ

ใบอนุญาตทำงาน การทำงานที่มีระบบระเบียบ รวมถึงการจัดสถานที่ติดต่อให้ได้รับความสะดวก ตลอดจนการจัดเจ้าหน้าที่มาอำนวยความสะดวกในการให้บริการให้เพียงพอต่อจำนวน ผู้ประกอบการที่มารับบริการ ที่สำคัญควรจัดให้มีการอบรมให้ความรู้โดยหน่วยงานที่สามารถให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายแรงงานต่างด้าวและบทลงโทษกับผู้ประกอบการอยู่เสมอ

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

การนำผลการศึกษานี้เพื่อนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์หรือเพื่อเป็นแนวทางในการทำการศึกษาในครั้งต่อไป โดยผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. การศึกษานี้มีขอบเขตในการศึกษาเฉพาะปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านแรงงาน และปัจจัยด้านกฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้อง ที่ทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่เลือกจ้างงานแรงงานต่างด้าวเท่านั้น ในการศึกษาครั้งต่อไปควรจะศึกษาในรายละเอียดของสาเหตุ และปัจจัยด้านต่างๆ ที่จะลึกลงไป เพื่อที่จะนำผลที่ได้ไปปรับปรุงข้อบกพร่องที่เกิดขึ้น
2. การศึกษานี้มีขอบเขตในการศึกษาเฉพาะผู้ประกอบการธุรกิจ โรงแรม ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่เท่านั้น ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปควรจะศึกษาในระดับประเทศ เพื่อที่จะทำให้เกิดมาตรการการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น
3. การศึกษานี้มีขอบเขตในการศึกษาเฉพาะผู้ประกอบการธุรกิจ โรงแรม ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ต่อการตัดสินใจเลือกจ้างงานแรงงานต่างด้าวเท่านั้น ในการศึกษาครั้งต่อไปควรจะศึกษาถึงการจ้างงานแรงงานต่างด้าวในกิจการอื่นๆ เพื่อที่จะนำผลที่ได้ไปพัฒนากฎหมาย และข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง